

Brusel 16. května 2023
(OR. en)

9311/23

EDUC 162
JEUN 87
SOC 316
EMPL 206

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Delegace
Předmět:	Evropský prostor vzdělávání: výhled do roku 2025 a na další období – usnesení Rady

Delegace naleznou v příloze výše uvedené usnesení Rady, které schválila Rada pro vzdělávání, mládež, kulturu a sport na zasedání konaném dne 16. května 2023.

Evropský prostor vzdělávání: výhled do roku 2025 a na další období

Usnesení Rady

RADA EVROPSKÉ UNIE,

1. PŘIPOMÍNÁ politická východiska týkající se Evropského prostoru vzdělávání, jak jsou uvedena v příloze tohoto usnesení.
2. OPĚT POTVRZUJE, že Evropský prostor vzdělávání může být v praxi vytvořen do roku 2025 pouze prostřednictvím skutečné politické angažovanosti členských států, a ZDŮRAZŇUJE, že je třeba, aby členské státy i Komise v rámci svých příslušných pravomocí a případně se zapojením příslušných zúčastněných stran na vnitrostátní i evropské úrovni nadále vyvíjely úsilí za účelem přijetí nezbytných kroků k vytvoření Evropského prostoru vzdělávání.
3. BERE NA VĚDOMÍ sdělení Komise o pokroku při vytváření Evropského prostoru vzdělávání¹.
4. ZDŮRAZŇUJE, že vzdělávání a odborná příprava ve všech kontextech, na všech úrovních a ve všech formách mají zásadní význam pro zajištění sociální soudržnosti, konkurenceschopnosti a udržitelného růstu v Evropské unii a jejích členských státech a pro to, aby byly členské státy připraveny na ekologickou a digitální transformaci a byla jim přitom poskytována podpora. VYZDVIHUJE význam vysoce kvalitního, inkluzivního a spravedlivého vzdělávání, odborné přípravy a celoživotního učení pro všechny – jak děti, tak i dospělí –, zejména v době, kdy je naprosto nezbytné, aby občané dosáhli osobního naplnění a duševní pohody, přizpůsobili se výzvám měnícího se světa a dále se angažovali prostřednictvím aktivního a odpovědného občanství.

¹ Dokument COM(2022) 700 final.

5. ZDŮRAZŇUJE, že Evropský prostor vzdělávání by měl být podpořen přístupem spočívajícím v celoživotním učení, který inkluzivním a uceleným způsobem pokrývá systémy vzdělávání a odborné přípravy a zahrnuje výuku, odbornou přípravu a učení ve všech kontextech, na všech úrovních a ve všech formách, a to formální, neformální i informální, počínaje předškolním vzděláváním a péčí, přes školní vzdělávání a odborné vzdělávání a přípravu až po vysokoškolské vzdělávání a vzdělávání dospělých.
6. OPĚTOVNĚ PŘIPOMÍNÁ, že by měla být posílena meziodvětová spolupráce mezi příslušnými iniciativami EU v oblasti vzdělávání a odborné přípravy a iniciativami v souvisejících oblastech politiky a odvětvích, zejména v oblasti zaměstnanosti, sociální politiky, výzkumu, inovací, životního prostředí, mládeže a kulturních a kreativních odvětví, a to při plném respektování právního základu pro příslušné oblasti politiky stanoveného ve Smlouvách. VYZDVIHUJE potřebu koordinace a soudržnosti všech iniciativ EU v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, zejména těch, které se týkají dovedností a kompetencí.
7. KONSTATUJE, že evropská spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy má zásadní význam pro sociální soudržnost a řádně fungující hospodářské prostředí v Evropské unii s cílem zajistit dlouhodobou konkurenceschopnost Unie a úspěch ekologické a digitální transformace, jakož i snížit sociální, regionální a hospodářské nerovnosti. UZNÁVÁ proto významný přínos evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, včetně strategického rámce, k příslušným částem evropského semestru.

8. ZDŮRAZŇUJE, že v souladu s doporučením Rady ze dne 5. dubna 2022 o zefektivnění spolupráce v oblasti evropského vysokoškolského vzdělávání² je důležité podporovat součinnost mezi Evropským prostorem vzdělávání, Evropským prostorem vysokoškolského vzdělávání a Evropským výzkumným prostorem a zároveň zamezit zdvojování zdrojů, struktur a nástrojů a plně využívat potenciál aliancí Evropských univerzit v rámci všech jejich úkolů, mimo jiné pokud jde o podporu jejich udržitelnosti a další posilování jejich výzkumného a inovačního rozměru.
9. UZNÁVÁ, že základní a demokratické hodnoty Evropy jsou podrobeny zkoušce a že nevyprovokovaná agrese Ruska vůči Ukrajině změnila geopolitickou situaci. SOUHLASÍ s tím, že společné úsilí a nadnárodní spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy nejen usnadňují a posilují reakci Unie a členských států na potřeby, které vyvstaly v důsledku agrese, ale také pomáhají posilovat naše klíčové vzdělávací hodnoty a zásady, jako je inkluze, rovnost, akademická svoboda a institucionální autonomie, jakož i naše společné hodnoty a jednotu v rámci Unie.
10. ZDŮRAZŇUJE, že k úplné realizaci Evropského prostoru vzdělávání a k vytvoření odolné, bezpečné, udržitelné a prosperující Evropy má zásadní význam určení a odstranění zbývajících překážek vzdělávací mobility a mobility vyučujících. Nadnárodní spolupráce posiluje inkluzivnost, rovnost, excelenci, rozmanitost, přitažlivost a celosvětovou konkurenceschopnost evropského vzdělávání a odborné přípravy. SOUHLASÍ proto s tím, že je třeba usilovat o to, aby se automatické vzájemné uznávání ve vzdělávání a odborné přípravě stalo skutečností. Rovněž SOUHLASÍ s tím, že by měly být podporovány možnosti mobility účastníků vzdělávání a učitelů a možnosti vzájemné spolupráce mezi institucemi v Evropě i mimo ni.

² Úř. věst. C 160, 13.4.2022, s. 1.

11. UZNÁVÁ, že od roku 2017 bylo dosaženo pokroku, pokud jde o vytváření Evropského prostoru vzdělávání, a že v celé EU byla provedena široká škála opatření k dosažení strategických priorit stanovených ve strategickém rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy (2021–2030). Evropský prostor vzdělávání se prostřednictvím různých iniciativ, spolupráce a společné tvorby postupně formuje.
12. SOUHLASÍ s tím, že v průběhu zbývajících období prvního cyklu do roku 2025 bude zásadní zaměřit se na provádění na vnitrostátní i evropské úrovni v kontextu strategického rámce v souladu s příslušnými pravomocemi každé úrovně a provádět důkladné monitorování v rámci stávajících struktur, a to s náležitým ohledem na administrativní zátěž.
13. ZDŮRAŽŇUJE, že všech pět strategických priorit stanovených ve strategickém rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy (2021–2030) tvoří základ pro práci a pokračující evropskou spolupráci v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, včetně vytváření Evropského prostoru vzdělávání. SOUHLASÍ s tím, že probíhající přezkum v polovině období a celková zpráva o Evropském prostoru vzdělávání, kterou má Evropská komise zveřejnit v roce 2025, by se měly zaměřit na těchto pět strategických priorit, včetně podrobnější analýzy níže uvedených konkrétních oblastí.

14. UZNÁVÁ, že opatření navazující na cíle na úrovni EU poukazují na pozitivní trend, pokud jde o několik dlouhodobých ukazatelů, jako je zvýšená účast na předškolním vzdělávání a péči, snížení míry předčasných odchodů ze vzdělávání a vyšší podíl mladých lidí s dosaženým terciárním vzděláním. Zároveň je však zřejmé, že mnoho výzev, zejména dopady socioekonomického postavení na dosažené vzdělání a osobní pohodu studentů, přetrvává. SOUHLASÍ proto s tím, že v zájmu vytvoření Evropského prostoru vzdělávání do roku 2025 by měl být kladen zvláštní důraz na:

- zlepšení rovnosti, inkluze a úspěchu pro všechny v oblasti vzdělávání a odborné přípravy a získávání klíčových kompetencí, včetně základních dovedností, s cílem umožnit plný osobní, sociální, občanský a profesní rozvoj všech evropských občanů;
- podporu pedagogického povolání a řešení nedostatku učitelů; podporu profesního rozvoje, příležitostí k mobilitě, pracovních podmínek a osobní pohody učitelů jakožto klíčových faktorů pro zvýšení přitažlivosti tohoto povolání;
- odstranění zbývajících překážek mobility a současnou podporu inkluzivní, udržitelné a vyvážené mobility v EU, mimo jiné dosažením automatického vzájemného uznávání v oblasti vzdělávání a odborné přípravy³;
- podporu celoživotního učení, včetně vzdělávání dospělých, prohlubování dovedností a změnu kvalifikace, se zvláštním důrazem na dovednosti a kompetence pro ekologickou a digitální transformaci.

³ V souladu s doporučením Rady ze dne 26. listopadu 2018 o podpoře automatického vzájemného uznávání kvalifikací získaných v rámci vysokoškolského vzdělání a vyššího sekundárního vzdělání a odborné přípravy a výsledků z období studia v zahraničí, Úř. věst. C 444, 10.12.2018, s. 1.

15. BUDE SE ZABÝVAT strategickým rámcem a zváží revizi prioritních oblastí a provedení veškerých dalších nezbytných úprav pro druhý cyklus v období do roku 2030.
16. ZDŮRAŽŇUJE, že klíčem k vytvoření Evropského prostoru vzdělávání je úspěšné využívání otevřené metody koordinace na základě vzájemného učení, sdílení osvědčených postupů, jakož i využívání a případné zlepšení společných referenčních nástrojů, jako je DigComp a GreenComp.
17. UZNÁVÁ, že vzdělávací laboratoř pro investice do kvalitního vzdělávání a odborné přípravy může být pro členské státy užitečným nástrojem, využívaným na dobrovolném základě, k dosažení strategických priorit tím, že bude poskytovat řešerše a příklady osvědčených postupů ohledně účinných investic a politických zásahů při současné podpoře tvorby fakticky podložených politik.
18. UZNÁVÁ, že reformované řízení a posílená spolupráce na úrovni EU mohou členskými státy pomoci řešit nově vyvstávající výzvy a újeji spolupracovat na vytvoření Evropského prostoru vzdělávání. OCEŇUJE rovněž pokrok, jehož bylo dosaženo při posilování skupiny na vysoké úrovni pro vzdělávání a odbornou přípravu novým vymezením její úlohy a zřízením koordinačního výboru. UZNÁVÁ, že během krizí, jako COVID-19 a útočná válka Ruska proti Ukrajině, se ukázalo, že nová struktura řízení je účinná a užitečná.
19. SOUHLASÍ však s tím, že je třeba vyvinout další úsilí, aby bylo umožněno lepší šíření zjištění, jakož i sdílení informací a poznatků mezi pracovními skupinami strategického rámce, útvary generálních ředitelů a skupinou na vysoké úrovni pro vzdělávání a odbornou přípravu s cílem zajistit součinnost mezi technickou a politickou úrovní a získat co největší užitek z evropské spolupráce.

20. ZDŮRAZŇUJE, že je zapotřebí posílený a účelný dialog mezi Výborem pro vzdělávání a Výborem pro zaměstnanost a ve vhodných a relevantních případech i dalšími stranami zapojenými do procesu evropského semestru.
21. VYZÝVÁ členské státy a Komisi, aby zintenzivnily úsilí o spoluvytváření Evropského prostoru vzdělávání, případně ve spolupráci s dalšími zúčastněnými stranami na vnitrostátní a evropské úrovni, včetně poskytovatelů a institucí v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, výzkumných pracovníků, sociálních partnerů a občanské společnosti. SOUHLASÍ v tomto ohledu s tím, že by skupina na vysoké úrovni měla dále jednat o dosaženém pokroku, přetrvávajících výzvách a budoucím vývoji a přezkoumat závěrečnou zprávu o Evropském prostoru vzdělávání v roce 2025. Rovněž VYZÝVÁ koordinační výbor skupiny na vysoké úrovni, aby koordinoval přípravu politické agendy v oblasti vzdělávání a odborné přípravy na období 18 měsíců, kterou má schválit skupina na vysoké úrovni pro vzdělávání a odbornou přípravu a která bude oznámena Radě.
22. VYBÍZÍ Komisi, aby zvažila přípravu a včasné předložení návrhu týkajícího se Evropského roku učitelů.
23. NALÉHAVĚ VYZÝVÁ Komisi, aby při usnadňování procesu přezkumu v polovině období v roce 2023 a vypracování celkové zprávy o Evropském prostoru vzdělávání do roku 2025, včetně přípravných prací, které by mohly vést k případné revizi cílů na úrovni EU ze strany Rady pro druhý cyklus do roku 2030, dále vycházela z pokynů Rady a předchozích závěrů a usnesení Rady o Evropském prostoru vzdělávání jako základu pro svou činnost.

24. VYZÝVÁ Komisi, aby s využitím odborného stanoviska stálé skupiny pro ukazatele a měřítka pokračovala v práci na návrzích možných ukazatelů nebo cílů na úrovni EU v oblasti inkluze a rovnosti, učitelského povolání, jakož i učení v zájmu udržitelnosti a aby podala zprávu Radě.
25. OČEKÁVÁ, že Komise v úzké spolupráci s Radou vyvine další úsilí v souladu se strategickými prioritami dohodnutými Radou v oblasti vzdělávání a odborné přípravy ve všech kontextech, na všech úrovních a ve všech formách.

Politická východiska

Rada Evropské unie

1. Závěry Rady o směřování k vizi evropského prostoru vzdělávání, Úř. věst. C 195, 7.6.2018, s. 7.
2. Doporučení Rady ze dne 26. listopadu 2018 o podpoře automatického vzájemného uznávání kvalifikací získaných v rámci vysokoškolského vzdělání a vyššího sekundárního vzdělání a odborné přípravy a výsledků z období studia v zahraničí, Úř. věst. C 444, 10.12.2018, s. 1.
3. Usnesení Rady o dalším rozvoji Evropského prostoru vzdělávání za účelem podpory systémů vzdělávání a odborné přípravy zaměřených na budoucnost, Úř. věst. C 389, 18.11.2019, s. 1.
4. Usnesení Rady o vzdělávání a odborné přípravě v rámci evropského semestru: zajištění informovaných diskusí o reformách a investicích, Úř. věst. C 64, 27.2.2020, s. 1.
5. Usnesení Rady o strategickém rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s ohledem na vytvoření Evropského prostoru vzdělávání a další vývoj po jeho dosažení (2021–2030), Úř. věst. C 66, 26.2.2021, s. 1.
6. Usnesení Rady o struktuře řízení strategického rámce evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s ohledem na vytvoření Evropského prostoru vzdělávání a další vývoj po jeho dosažení (2021–2030), Úř. věst. C 497, 10.12.2021, s. 1.
7. Doporučení Rady ze dne 5. dubna 2022 o zefektivnění spolupráce v oblasti vysokoškolského vzdělávání, Úř. věst. C 160, 13.4.2022, s. 1.

Evropská komise

8. Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o vytvoření Evropského prostoru vzdělávání do roku 2025 (COM(2020) 625 final).
 9. Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o pokroku při vytváření Evropského prostoru vzdělávání (COM(2022) 700 final).
-